

Aftaná atombardagan

Aftaná kjarnorkubardagan fer eitt tjúkt lag av dusti og royki at sveipa seg um alla norðaru jarðarhálvu og steingja Sólina úti í fleiri mánaðar. Henda skýmingin fer at gera av við alt plantu- og djóraæti í vetnum, áum og høvum — og harvið eisini gera av við fisk og onnur dýr, sum eru hægri uppi í føðiketum, sum byrja við ætinum. Skýmingin — og kuldin, sum stendst av henni — fer at lemja ta ljóstreytaðu evnisbroytingina í øllum plantum, bæði viltvaksandi og dyrkaðum, og harvið steðga vøkstri teirra. Allur landbúnaður steðgar.

Granskarar eru farnir at rokna út langtíðar-áriníð, sum ein kjarnorkubardagi á norðaru jarðarhálvu fer at hava á náttúru og umhvøvi. Teir koma til tað úrslit, at tað er ivasamt, um tey, ið møguliga eru sloppin við livinum í fyrsta umfari, fara at hava nakað at liva av framyvir.

Hvørja ferð ein kjarn-

orkuløding brestur, verða tiggjutúsundir av tonsum av mold og eyri og gróti slongd upp í loft sum dust, ið verður sveimandi í atmosferuni. Brestir niðri í sjónum fara á sama hátt at fylla atmosferuna við vatnguvu. Afturat dustinum og vatnguvuni kemur roykurin frá skógarældum, sum breiða seg yvir kanska eina miljón

kvadratkilometrar, t.d. 1000 ferðir Føroya vidd, íbirtir av hitanum frá springingunum. Her er ikki rokna við meira enn helminginum av vápnagoymslum stórveldanna. Dust- og royklagið fer at fjala sólina í minsta lagið í fyra mánaðar, og tann ljósmongdin, sum fer at røkka jørðina um middagsleitið, man vera minni enn 1% av tí van-

ligu mongdini. Tað fer fullkomuliga at umbroyta vakstrarumstøðurnar hjá plantunum, sum eru livsgrundarlagið hjá djórum og menniskjum.

Serliga hava amerikanskir granskarar arbeitt viðari við eini kanning, sum svenski visindastovnurin fór undir í fjør. Teir siga, at sjálvt ein

avmarkaður kjarnorkubardagi fer at forkoma ozon-skjöldrinum í atmosferuni kring allan heimin. Loftslagið ozon forðar meginpartinum av teim vandamiklu, ultraviolettum sólargeislingunum at røkka jørðini. Helst veður geislingin tiggjufaldað, og tað fer í mong ár at fáa ómetaligar fylgjur fyri alt livandi, t.d. drepur hon allan fisk (fiskur er

serliga viðkvæmur) sum er omanfyri 10 favna dýpi. Stórar nøgdir av ultraviolettum geislingum fara at volda, at nóg villini djór fáa grátt star og menniskjur fáa húðkrabbasjúkur. Blind djór fara at reika runt í náttúruni á norðaru jarðarhálvu og doyggja í hungri, verður sagt.

Radioaktivt dust frá spreingingunum fer at leggja seg á plantur og mold og kemur soleiðis inn í føðiketurnar. Kriatur fara av somu orsök at vera óbrúklig til mannaføði. Bert kelduvatn frá heilt djúpum jarðarlögum fer at vera drekkandi í mong ár aftaná bardagan.

Mong onnur hugsandi umhvørvisárin eru enn ikki kannað. Men tað er heilt greitt, at tær ræðuligu og útamandi fylgjurnar av bardaganum fara at halda fram leingi aftaná sjálv- brestin.

Thorben Johannesen
týddi

Ungur indari til Kaldbak

Í dag kemur ein ungur indari til Føroya. Hann skal arbeiða á virkinum hjá Marinplast í Kaldbak í eitt ár. Hetta er lið í eini samarbeiðsætlan, millum Føroyar og India, sum seinasta hond verður lögð á ílútuni.

Indarin, sum kemur úr landspartinum Tamil

Nadu í suðurindiu, skal kunna seg við arbeiði uppá at gera teir nóg umrøddu Kaldbaksbátarnar. Aftalanin er so, at hann skal kunna fara heimaftur til India at arbeiða á nýggju verksmiðjunni har, sum skal framleiða føroyskar bátar til indiskar fiskimenn.

Tiðindamaðurin hjá Sosialinum var so heppin at verða boðin til indiskan døgurða hjá familju hansara í Madras fyrri eini viku síðani. Á myndini niðanfyrir siggja vit familjuna uttanfyri heimið í Madras. Tað er indarin yðst til høgru, sum nú kemur til Føroya at arbeiða.

Indiska familjan, sum nú fær høvi at fáa kunnleika um Føroyar og framleiðslu av føroyskum plastfipurbátum

Indur tú ikki

sosialin